

DE TECHNIEK VAN DE VOICE-OVER

Deze uitleg is bedoeld als algemene richtlijn en beperkt zich zo veel mogelijk tot de techniek!

DE TEKST

- ▶ Je begint met het bedenken van de tekst en typt deze uit. Gebruik hierbij korte zinnen en geen ingewikkelde woorden. Zorg, dat er voldoende adempauzes in de tekst zitten
- ▶ Probeer de tekst uit, terwijl de film draait. Klopt de lengte bv. niet, dan kun je de tekst nog aanpassen.
- ▶ Typ je commentaar in informatieblokken met voldoende tussenruimte voor het gemak van de inspreker. Zorg ervoor, dat de lezer niet van de ene pagina naar de ander moet tijdens het lezen. D.w.z. liefst alle tekst op een blad, maar in ieder geval per blok op een blad! Gebruik een gemakkelijk leesbaar lettertype in een niet te klein formaat.
- ▶ Zorg ervoor, dat je weet, waar de tekst in de film geplaatst dient te worden. Bij Premiere kun je markers op de tijdlijn plaatsen. Bij programma's, die deze mogelijkheid niet hebben, kun je de tijdcode noteren. Dit kun je op het tekstblad doen.

Hoe je ook opneemt, je hoeft niet meer zoals vroeger alles over te doen. Bij een verspreking is het handig om na een paar tellen stilte vanaf de laatste zin opnieuw in te spreken. Vind je een stukje niet goed, doe dit dan direct daarna opnieuw en ga vervolgens door met de rest, enz.

DE OPNAMERUIMTE

Let op bijgeluiden in de opnameruimte. Een grote ruimte klinkt anders dan een kleine ruimte. Een betegelde ruimte klinkt holler dan een ruimte met vloerbedekking. Een volle ruimte met gordijnen klinkt vaak beter dan een bijna lege ruimte. Let ook op bijgeluiden, zoals het slaan van een klok, een koelkast, die aanslaat, de airco in onze clubzaal. Veel van deze geluiden zijn zo vanzelfsprekend, dat we ze niet registreren. Luisteren we de voice-over terug, dan horen we het plotseling wel en kunnen we opnieuw beginnen.

De opnameruimte van de RANO (radioziekenomroep) was in een grijs verleden beplakt met eierkarton voor een zo goed mogelijk geluid. Jan van der Schans liet ons weten een "geluidskast" gebouwd te hebben voor zijn voice-over.

HET OPNAMEMATERIAAL

Je kunt opnemen met de camera, op een minidisc of soortgelijk apparaat, een video-recorder, maar ook direct op de computer. Je kunt hierbij gebruik maken van een headset (= koptelefoon met microfoon) of een losse microfoon. Het gebruik van de cameramicrofoon is in de meeste gevallen niet aan te raden! Plaats bij een headset de microfoon opzij van de mond. Zorg er bij een microfoon voor, dat de spreker recht voor de microfoon zit en blijft zitten. Bij bewegen van het hoofd naar links of rechts zal het geluid anders klinken! Voor een headset geldt dit niet, omdat die met het hoofd meebeweegt. (In Video Emotion van maart/april 2009 staat een artikel van Tom van der Hoff over gebruik van de headset)

Opnemen met een camcorder:

- ▶ Bij te hard praten kan de externe microfooningang van de camcorder overstuurd raken. Overstuurd geluid kun je later nooit meer goed krijgen!
- ▶ Veel camcorders hebben een vast windfilter. Door automatisch wegfilteren van de lage tonen kan de stem blikkerig gaan klinken.
- ▶ Let op de volumemeter. Als deze in het rood komt, dan kunnen de ingebouwde limiters de dynamiek van het geluid "platdrukken" (geluid niet boven -6 dB).
- ▶ Zet de audio-automaat op handmatig, anders krijg je een pompend geluid. Kun je deze niet uitschakelen, neem dan geen voice-over op met de camcorder.

Opnemen direct met de computer:

- ▶ Veel computers geven nogal wat ruis, hetgeen in de voice-over te horen zal zijn. Het gebruik van een headset brengt dit volgens Tom van der Hoff terug tot een aanvaardbaar minimum.
- ▶ Je kunt je opnameprogramma en je tekstprogramma in twee vensters boven elkaar zetten, waardoor je direct vanaf het scherm kan lezen. Bijgeluiden van ritselende papieren worden hierdoor vermeden.

Handelingen voorafgaand aan de programma-handelingen:

- ▶ Steek de microfoon in de juiste ingang van de pc
- ▶ De geluidskaart dient goed geconfigureerd te zijn

Handel daarbij als volgt (kan per computer iets afwijken)*:

- ▶ Klik rechts op het *luidsprekertje* onder in de taakbalk van het Windowsscherm
- ▶ Klik *Volumeregeling Openen* aan
- ▶ Kies in het geopende scherm voor *Opnemen*
- ▶ Zorg ervoor, dat er geen vinkje staat bij dempen onder microfoon
- ▶ Via *geavanceerd* kun je de fijnafstelling van de microfoon regelen
- ▶ Komt de microfoon niet in de lijst voor, klik dan op *Opties / Eigenschappen* en vink de microfoon aan

* *Vanuit Audition kun je ook via de menubalk in dit venster komen.*

VOICE-OVER IN PREMIERE PRO

Het audiofragment komt rechtstreeks in de tijdlijn terecht.

Let op! Sommige capturekaarten ondersteunen de voice-overfunctie niet, maar de meesten van ons gebruiken geen capturekaarten meer.

Je montage staat in de tijdlijn.

- ▶ Selecteer een **lege** audiolijn, waarop je de voice-over wilt plaatsen.
- ▶ Verander de naam van deze lijn in tekst
- ▶ Open de Audiomixer (achter linkermonitorvenster)
- ▶ Bovenin zie je de namen van de diverse tijdlijnen staan, w.o. tekst. Klik bij de “tekstlijn” op het microfoonicoontje. De voice-overfunctie staat nu klaar
- ▶ Controleer het inputvolume door te klikken op het uitklapdriehoekje rechts bovenin het venster. Selecteer *Meter Input(s) Only*. (Vergeet niet uit te klikken als je klaar bent, anders hoor je niets)
- ▶ Spreek iets in via je microfoon. Je ziet het geluid uitslaan. Zie je niets, probeer dan een andere geluidskaart te selecteren in het vakje boven het opnameknopje. Nog niets? Dan is er een probleem met de computer of met de aansluitingen.

We gaan de voice-over activeren.

- ▶ Plaats de cursor even voor de juiste plaats in de tijdlijn, als je het direct op zijn plek wil hebben. Het kan natuurlijk ook later met knippen en schuiven op de juiste positie geplaatst worden.
- ▶ Klik op de rode opnameknop en vervolgens op de afspeeltoets. Let daar op!
- ▶ Spreek je tekst in
- ▶ Sluit af door opnieuw op de afspeeltoets te drukken

Je tekst staat nu in de tijdlijn en in het projectvenster.

Let op! Er is een valkuil, waar je erg in moet houden. Doordat de tekst direct op de tijdlijn geplaatst wordt is het van belang een lege lijn te gebruiken. Staat er iets op de lijn, dan wordt dit overschreven!!!!

Belangrijk: Gaat er iets mis, dan kun je dit met de UNDO-functie ongedaan maken. Versprekingen kun je natuurlijk ook later wegnippen.
Zet je tv-toestel en/of speakers uit, zodat er tijdens de opname geen klank vanuit de computer te horen is.

De wav. bestanden komen behalve in de *Tijdlijn* natuurlijk ook in het *Projectvenster* te staan. Op de harde schijf wordt het geplaatst in de map, die je ingesteld hebt bij *Edit > Preferences > Scratch Disks*. Handig is om hier overall *Same as Project* ingevuld te hebben. Je hebt dan alles bij elkaar en als je klaar bent met monteren kun je alles in een keer opruimen.

VOICE-OVER MET STUDIO

Het audiofragment komt rechtstreeks in de tijdlijn terecht.

Je montage staat in de tijdlijn.

- ▶ Ga naar menu *Setup / Video en Audio instellingen*.
- ▶ Controleer of de voice-overinstellingen goed staan (vb. microfoon - 16 bits mono - 22,5kHz)
- ▶ Ga naar tabblad *Gereedschapskist > Voice-over opnemen*
- ▶ Het voice-overscherm komt te voorschijn
- ▶ Spreek als proef in de microfoon en je ziet de volumelijn uitslaan (krijgt kleur)
- ▶ Plaats scrubber op startpunt voor de voice-over
- ▶ Druk op knop *Registratie* en spreek je tekst in
- ▶ Klik op stoppen om de voice-over te beëindigen

Via afspelen kun je nu je tekst naluisteren.

Je kunt de tekst op de tijdlijn altijd nog verplaatsen of het volume wijzigen.

VOICE-OVER MET AUDITION

Sluit je microfoon aan op de computer. Open Audition. Ga naar *Options > Windows Recording Mixer* en open dit (kan waarschijnlijk ook geopend worden via de taakbalk rechts onderin het Windows-scherm = rechts klikken op het volumeluidsprekertje > volumeregeling openen). Het venster *Opnameregeling* opent zich. Kies *Opties > Eigenschappen > Opnemen*. Zorg dat *microfoon* aangevinkt is. Er kan en mag meer aangevinkt staan, maar het is altijd het beste zo min mogelijk aan te vinken. Klik OK. Zet in het nieuw geopende venster een vinkje bij *microfoon*. Kijk of de schuiver hoog genoeg staat. Eventueel kun je via geavanceerd nog wat instellingen aanpassen, maar dat verschilt per computer. Of het geluid goed overkomt zul je een eerste keer even uit moeten proberen. Sluit het venster (of maak het klein).

Maak een nieuw bestand aan via *File > New*. Kies voor video: 48.000Hz - Stereo - 16-bit.

Voor audio-cd's kies je 44.100Hz - stereo - 16-bit. Klik OK.

Na aanklikken van de rode opnameknop kun je gaan inspreken. Je ziet meteen de geluidsgolven verschijnen en onderin beweegt het geluid via de volumeregelaar mee.

Is er voldoende opgenomen, dan stop je door de rode knop opnieuw in te drukken.

Daarna kun je eventueel het geluid bewerken, zoals versprekingen eruit knippen e.d. Vervolgens opslaan en het is klaar.